

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๔๔๑

วันจันทร์ ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครินทร์ สิงห์เสณี	โฆษกกรรมการ
๕. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภา	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายอุดม รัฐอมฤต	(ลาการประชุม)
๒. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

๑. นายจินตพันธ์ ทั้งสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ

๓. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เข็อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๓. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเสียร

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางรัชนี รุจิจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวจิระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๖. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม**สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง**

๑. พันตำรวจตรี ณัฐวัฒน์ เสี่ยงมศักดิ์

ผู้อำนวยการสำนักสืบสวนสอบสวน

และวินิจัย ๔

๒. นางสาวสง่า ทาทอง

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ

๓. นายสมเกียรติ ธีวเหลือง	ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง และการออกเสียงประชามติ ๑
๔. นายบัณฑิต วงษา	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง และการออกเสียงประชามติ ๑
๕. นายพิชญ์ พิพัฒน์สันติกุล	นิติกร
๖. นางสาวพิมพ์สุทธิษา โชติชินเกษม	พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๔๐ วันอาทิตย์ ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุม และรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รายงานความคืบหน้าในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะจัดส่งข้อเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ให้นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง และนางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... เพื่อเสนอให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาต่อไป ในส่วนของบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” และ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” นั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสอดคล้องกับหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดไว้แล้ว

นอกจากนี้ ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ผ่านมานายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง และศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ได้อธิบายหลักการและกระบวนการในการไต่สวนตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ให้ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับทราบแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนของกรอบระยะเวลาเริ่มต้นในการตกเป็นผู้ถูกกล่าวหาของบุคคลที่ถูกดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะระยะเวลาเริ่มต้นในการตกเป็นผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวมีผลต่ออายุความในการดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวอาจแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดว่าเมื่อมีการร้องเรียนว่าบุคคลใดกระทำความผิดก็ให้บุคคลนั้นตกเป็นผู้ถูกร้องเรียน และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เริ่มดำเนินการไต่สวนก็ให้ผู้ถูกร้องเรียนดังกล่าวตกเป็นผู้ถูกกล่าวหานับแต่เวลานั้น ส่วนกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หยิบยกเรื่องขึ้นมาพิจารณาเองนั้น อาจกำหนดให้บุคคลที่ถูกสงสัยว่ากระทำความผิดตกเป็นผู้ถูกกล่าวหา เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีพยานหลักฐานตามสมควรก็ได้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า อาจกำหนดให้ผู้ถูกร้องเรียนหรือบุคคลที่ถูกสงสัยว่ากระทำความผิดในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หยิบยกเรื่องขึ้นมาพิจารณาตกเป็นผู้ถูกกล่าวหา เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ดำเนินการไต่สวน โดยก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติดังกล่าวก็ให้บุคคลที่ถูกร้องเรียน หรือถูกสงสัยว่ากระทำความผิดดังกล่าวตกเป็นผู้ถูกกล่าวหาไม่ว่าในขณะนั้นจะปรากฏตัวผู้ถูกร้องเรียนหรือบุคคลที่ถูกสงสัยว่ากระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ดำเนินการไต่สวนแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาย่อมมีสิทธิคัดค้านและชี้แจงแสดงพยานหลักฐานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... และอายุความในการดำเนินคดีอาญาต่อผู้ถูกกล่าวหาที่ย่อมสะดุดหยุดลง

จากนั้นที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เฉพาะมาตราที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการเลือกตั้ง แก้ไขปรับปรุงตามความเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อเสนอแนะ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๖/๑ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

มาตรา ๖/๑

“มาตรา ๖/๑ การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้

การปฏิบัติหน้าที่ของศาลฎีกาเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้พิพากษาซึ่งร่วมประชุมใหญ่ศาลฎีกา องค์กรและผู้พิพากษา ตลอดจนบุคคลซึ่งองค์กรผู้พิพากษามอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน แล้วแต่กรณี ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่จะอยู่ในเขตอำนาจของศาลฎีกาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ บางกรณีอาจมีการยื่นคำร้องหรือยื่นคำฟ้องต่อศาลฎีกาภายหลังจากวันเลือกตั้งทั่วไปแล้ว การกำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณาและมีคำวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวันจึงไม่อาจเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้จึงควรกำหนดให้ศาลฎีกาพิจารณาและมีคำวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวันเฉพาะบางกรณีเท่านั้น ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตรวจสอบว่ากรณีใดที่ควรกำหนดให้นำเรื่องระยะเวลาในการพิจารณาและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวันไปใช้บังคับ และแก้ไขปรับปรุงความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ โดยกำหนดไว้เฉพาะในมาตราที่ให้นำเรื่องระยะเวลาในการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งไปใช้บังคับเท่านั้น

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในส่วนท้ายของวรรคหนึ่งควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้” เพราะการพิจารณาคดีเลือกตั้งจะใช้ระบบไต่สวน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้รับคำร้องแทนเพื่อจัดส่งให้ศาลฎีกาวินิจฉัย หรืออาจให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สืบไต่สวนพยานหลักฐานหรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลฎีกาก็ได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๖/๑

หมวด ๑ บททั่วไป

“หมวด ๑

บททั่วไป”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้แก้ไขปรับปรุงชื่อหมวดและชื่อส่วนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใหม่ทั้งหมด โดยไม่กระทบต่อลำดับเลขมาตรา

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตรวจสอบการอ้างอิงชื่อหมวดและชื่อส่วนให้สอดคล้องกับการแก้ไขปรับปรุงชื่อหมวดและชื่อส่วนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้โดยรอบคอบ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑ บททั่วไป โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากคณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดวันเลือกตั้งให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริตและเที่ยงธรรมได้

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้สมัครเดิมยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ความในวรรคสองที่กำหนดไว้ว่า “คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้สมัครเดิมยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ได้” อาจทำให้ไม่มีความแน่นอนและชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้ผู้สมัครคนเดิมยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องเปิดรับสมัครใหม่ในกรณีใด

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งอาศัยหลักเกณฑ์ใดในการพิจารณาว่ากรณีใดจะกำหนดให้ผู้สมัครคนเดิมยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ หรือกรณีใดจะต้องเปิดรับสมัครใหม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ซึ่งแจ้งว่า หากคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยที่ยังไม่มีการประกาศผลการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเดิมยังคงมีสถานะเป็นผู้สมัครอยู่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงกำหนดให้ผู้สมัครคนเดิมยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ ส่วนกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้มีการเปิดรับสมัครใหม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งอาศัยกฎหมายใดในการกำหนดให้ผู้สมัครคนเดิมยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยที่ยังไม่มีการประกาศผลการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาคณะกรรมการการเลือกตั้งจะอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการกำหนดให้ผู้สมัครคนเดิมยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยที่ยังไม่มีการประกาศผลการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการดำเนินการดังกล่าวไว้อย่างไร

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ศาลฎีกาเคยมีคำวินิจฉัยว่า กรณีที่ยังไม่มีการประกาศผลการเลือกตั้งผู้สมัครเดิมยังคงมีสถานะเป็นผู้สมัครคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่อาจเปิดรับสมัครใหม่ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดให้ผู้สมัครคนเดิมยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยที่ยังไม่มีการประกาศผลการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง ควรบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ชัดเจน ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง คณบดีพรรคที่พรรคที่พรรคให้ถือว่าผู้สมัครเดิมที่ยังมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ได้โดยไม่ต้องรับสมัครใหม่ เว้นแต่จะไม่มีผู้สมัครเดิมเหลืออยู่”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔ ในการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากคณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดวันเลือกตั้งให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริตและเที่ยงธรรมได้

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งใหม่ตามวรรคหนึ่ง คณบดีพรรคที่พรรคที่พรรคให้ถือว่าผู้สมัครเดิมที่ยังมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามยังคงเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งที่จะจัดขึ้นใหม่ได้โดยไม่ต้องรับสมัครใหม่ เว้นแต่จะไม่มีผู้สมัครเดิมเหลืออยู่”

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุดภายในสามสิบวัน นับแต่มีเหตุที่จะฟ้องคดีหรือยื่นคำร้อง แต่มิให้นำมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมาใช้บังคับ

ในการพิจารณาคดีและการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ

โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดไม่กระทบถึงการดำเนินการเลือกตั้งหรือการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการไปก่อนศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ซึ่งแจ้งว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เห็นว่า ควรมีการบัญญัติให้ชัดเจนว่าคดีประเภทใดอยู่ในอำนาจของศาลปกครองสูงสุดหรืออยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความว่ากรณีใดจึงจะถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ และควรมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องตามร่างมาตรานี้ต่อศาลใดแล้วจะไม่สามารถยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลอื่นได้อีก

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติว่าคดีประเภทใดอยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด หรืออยู่ในอำนาจศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งนั้นไม่สามารถทำได้ ต้องให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ในกรณีที่เกิดปัญหาในการตีความก็ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย สำหรับกรณีที่ผู้เห็นว่าควรมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ยื่นคำฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลใดศาลหนึ่งแล้วไม่สามารถยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องต่อศาลอื่นได้อีกนั้น ในทางปฏิบัติไม่สามารถกระทำได้อยู่แล้ว เนื่องจากหากเรื่องใดอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ในทางปฏิบัติศาลยุติธรรมย่อมไม่รับเรื่องนั้นไว้พิจารณาวินิจฉัย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ กล่าวว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุดนั้นเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดอาจยังไม่มีความพร้อมในเรื่องดังกล่าว

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดเกี่ยวกับเรื่องการฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องไว้อย่างไร

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... กำหนดให้การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องนั้นให้ยื่นต่อศาลฎีกา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรกำหนดให้ยื่นต่อศาลฎีกาทั้งหมด เนื่องจากศาลยุติธรรมมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับคดีเลือกตั้งมาตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และมีจำนวนผู้พิพากษาที่มากกว่าศาลอื่น ประกอบกับคำพิพากษาของศาลฎีกาถือเป็นที่สุด ดังนั้น เห็นว่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงควรกำหนดให้การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต้องยื่นต่อศาลฎีกา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดไว้แล้วว่าการฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ยื่นต่อศาลใด ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติเป็นอย่างอื่น การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรง

ตามรัฐธรรมนูญ จึงให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุด เหตุที่กำหนดให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุด เพราะไม่ประสงค์ให้เริ่มการพิจารณาตั้งแต่ศาลปกครองชั้นต้นซึ่งจะทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณานานจนเกินไป

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่าการฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องที่ยื่นต่อศาลปกครองทำให้มีปัญหาในทางปฏิบัติเกิดขึ้นโดยเฉพาะในกรณีที่ศาลปกครองมีคำสั่งให้มีการทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง หรือการยกเลิกเพิกถอนคำสั่งทางปกครองซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเลือกตั้ง ดังนั้น ความมุ่งหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการเสนอร่างมาตรา ๑๕ คือ ต้องการให้การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องใด ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว จะต้องยื่นต่อศาลยุติธรรมโดยไม่นำไปฟ้องคดีหรือยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องการให้การฟ้องคดีหรือยื่นคำร้องตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ยื่นต่อศาลยุติธรรมใช่หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาการฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องต่อศาลปกครองมักเกิดความล่าช้าซึ่งทำให้เกิดปัญหาตามมา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๕ กำหนดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดไม่กระทบถึงการดำเนินการเลือกตั้งหรือการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการไปก่อน ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนั้น บทบัญญัติดังกล่าวสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ และสอบถามว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือคัดค้านการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้อย่างไร และให้ยื่นคำร้องต่อศาลใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ใช้คำว่า “คดีเลือกตั้ง” ซึ่งครอบคลุมคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมด รวมถึงการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วย โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดรายละเอียดว่าคดีใดต้องยื่นต่อศาลใด แตกต่างจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ที่ไม่ได้บัญญัติคำว่า “คดีเลือกตั้ง” ไว้ แต่ได้มีการบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องว่าต้องยื่นต่อศาลใดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ครบถ้วนแล้ว ดังนั้น ร่างมาตรา ๑๕ จึงเป็นการบัญญัติรองรับไว้ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะก็ให้การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องนั้น ให้ยื่นต่อศาลปกครองสูงสุด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

“หมวด ๒

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

-ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อ และการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่กำกับดูแลการออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลใด เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

การใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการจะออกระเบียบให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลตามวรรคสามทำหน้าที่แทนก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการ การแจ้ง หรือการยื่นที่กระทำต่อผู้ได้รับมอบหมาย ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการ แจ้ง หรือได้ยื่นต่อผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแล้ว”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ ร่างมาตรา ๘๙ ร่างมาตรา ๑๐๘ ร่างมาตรา ๑๑๒ และร่างมาตรา ๑๓๓ วรรคสอง ควรแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด” และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในร่างมาตรา ๘๙ ร่างมาตรา ๑๐๘ ร่างมาตรา ๑๑๒ และร่างมาตรา ๑๓๓ วรรคสอง ตลอดจนร่างมาตราอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับความในวรรคสองของร่างมาตรานี้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อ และการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่กำกับดูแลการออกเสียงลงคะแนน การนับคะแนน และการประกาศผลการนับคะแนน

หลักเกณฑ์และวิธีการ การแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลใด เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

การใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการจะออกระเบียบให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลตามวรรคสามทำหน้าที่แทนก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการ การแจ้ง หรือการยื่นที่กระทำต่อผู้ได้รับมอบหมาย ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการ แจ้ง หรือได้ยื่นต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแล้ว”

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินแปดร้อยคนอาจแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และการฝึกอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยในการฝึกอบรมจะดำเนินการฝึกอบรมผู้มีคุณสมบัติเพื่อสำรองไว้มากกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงแต่ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการโดยทันที และให้คณะกรรมการหรือกรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นการกระทำตามวรรคสอง ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หรือสั่งให้ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการแต่งตั้งและการฝึกอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยในการฝึกอบรมจะดำเนินการฝึกอบรมผู้มีคุณสมบัติเพื่อสำรองไว้มากกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงแต่ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้”

นอกจากนี้ ในระหว่างการจัดการเลือกตั้งกรรมการการเลือกตั้งส่วนใหญ่อาจออกไปปฏิบัติหน้าที่ในต่างจังหวัดซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นจึงอาจเพิ่มบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วย เพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่าที่ผ่านมาคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ เพราะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ หากจะกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ก็ควรกำหนดให้ประชุมได้เฉพาะในระหว่างที่มีการดำเนินการเลือกตั้งเท่านั้น

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ปัจจุบันการสืบพยานในคดีแพ่งและคดีอาญาของศาลยุติธรรมสามารถดำเนินการโดยใช้ระบบการประชุมทางจอภาพได้ด้วยตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อไม่ให้พยานต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาศาล หากจะกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ก็ควรกำหนดให้มีการบันทึกภาพและเสียงในการประชุมดังกล่าวไว้เป็นพยานหลักฐานด้วย

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๖/ก. ดังนี้

“มาตรา ๖/ก. ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากมีความจำเป็นต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพ เก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๖/ก. ควรเพิ่มเรื่องการรับเบี่ยงประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการประชุมไม่ว่าจะดำเนินประชุม โดยรูปแบบใด คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ย่อมมีสิทธิได้รับเบี่ยงประชุม

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า อาจเพิ่มความในร่างมาตรา ๖/ก. โดยให้ถือว่าการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวถือเป็นการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีสิทธิได้รับเบี่ยงประชุม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๖/ก. กำหนดไว้แล้วว่า “หากมีความจำเป็นต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดให้ถือว่าการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวถือเป็นการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งอีก

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ควรกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะเรื่องระยะเวลาที่จะจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ เพื่อป้องกันมิให้นำไปใช้ในกรณีอื่นซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วนเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๖/ก. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖/ก. ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๒๘ วรรคสาม ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้ว่า ระยะเวลาที่มีการดำเนินการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง หมายความว่าถึงเวลาตั้งแต่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งหรือภายหลังจากนั้นอีกไม่เกินหกสิบวันตามที่คณะกรรมการกำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลาตามความในมาตรา ๒๘ วรรคสาม ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งทั้งหมดในการเลือกตั้งแต่ละครั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๖/ก. เป็นระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งช่วงหนึ่งที่กรรมการการเลือกตั้งต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่

ในเขตเลือกตั้งต่างๆ ในระหว่างการจัดการเลือกตั้งเท่านั้น และเมื่อกรรมการการเลือกตั้งเดินทางกลับมาจากการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวก็สามารถประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตามปกติ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๖/ก. จะต้องกำหนดเรื่องการลงมติเป็นหนังสือไว้ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักเกณฑ์และวิธีการในการลงมติในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะเป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามความในร่างมาตรา ๖/ก. กำหนดให้มีการบันทึกภาพและเสียงไว้เป็นหลักฐานไว้ด้วยแล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ความในวรรคสี่ของร่างมาตรา ๑๗ ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขไว้ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ของร่างมาตรา ๑๗ เป็นต้นี้ “ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นการกระทำตามวรรค๕๕สาม ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หรือสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะใช้คำว่า “พนักงานฝ่ายปกครอง” ไม่ใช่คำว่า “เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เป็นต้นี้ “ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นการกระทำตามวรรค๕๕สาม ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หรือสั่งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมติดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนในที่เลือกตั้งและนับคะแนนของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินแปดร้อยคนอาจแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการ แต่งตั้ง และการฝึกอบรมคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ให้เป็นไปตาม**หลักเกณฑ์และวิธีการ** ที่คณะกรรมการกำหนด โดยในการฝึกอบรมจะดำเนินการฝึกอบรมผู้มีคุณสมบัติเพื่อสำรองไว้มากกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงแต่ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ตรวจการเลือกตั้งพบเห็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือกระทำการใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการโดยทันที และให้คณะกรรมการหรือกรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นการกระทำตามวรรคสองสาม ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้ระงับยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร ถ้าเป็นการกระทำของบุคคลซึ่งมิใช่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ หรือสั่งให้ผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำจังหวัดบันทึกพฤติกรรมแห่งการกระทำและรวบรวมพยานหลักฐานไว้เพื่อดำเนินการต่อไปได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้ระงับหรือยับยั้งการดำเนินการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยในเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำนั้นก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๖/ก. ดังนี้

“มาตรา ๖/ก. ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งใช้บังคับจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้ง หากมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องมีการประชุมคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประชุม

ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการแต่ละคนอาจอยู่ ณ สถานที่แตกต่างกันได้ และให้เลขาธิการดำเนินการบันทึกเสียงและภาพเก็บไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๒๑

“มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งผู้ใด ถ้าได้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายโดยเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เว้นแต่จะรู้ว่าการมอบหมายนั้นมีขอบด้วยกฎหมาย”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ คณะอนุกรรมการได้ยกร่างตามข้อสังเกตของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ โดยนำหลักการมาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

นายอรรถสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในวรรคหนึ่งจะมีบทกำหนดโทษกรณีมีการฝ่าฝืนกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๔๘ ส่วนความในวรรคสองเป็นบทคุ้มครองผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ จะไม่กำหนดบทคุ้มครองให้กับองค์กรอิสระใดเลยยกเว้นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องมีบทคุ้มครองเพื่อให้เป็นไปตามหลักการปารีส

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกตั้งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองจึงควรมีบทคุ้มครองผู้ปฏิบัติงาน และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งผู้ใด ถ้าได้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายโดยเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เว้นแต่จะรู้ว่าการมอบหมายนั้นมีขอบด้วยกฎหมาย มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้กรรมการ เลขาธิการ ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการหรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อเสนอสืบที่ ๒ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๓ การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

“ส่วนที่ ๓

การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อเสนอสืบที่ ๓ การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๔ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

“ส่วนที่ ๔

บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อเสนอสืบที่ ๔ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๗

“มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งและศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นแม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม เมื่อได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการชดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งคำพิพากษาดังกล่าวต่อสำนักงาน เพื่อดำเนินการแก้ไขทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกต ดังนี้

๑. ควรพิจารณาการเยียวยาในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นด้วย

๒. การฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๓๗ มีกรณีใดบ้าง

๓. การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ควรใช้คำว่า “การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใด” จะมีความเหมาะสมมากกว่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่ก่อนมีการจัดการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวว่ามีผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาลหรือไม่ เพื่อที่จะได้ขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จากนั้นจึงประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างไร

นายสมเกียรติ ริวเหลือง ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีการจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยเมื่อสำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งคำสั่งศาลมายังคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้ใดแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะนำรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบันทึกไว้ในทะเบียน และเมื่อมีการเลือกตั้งก็จะแจ้งรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไปยังนายทะเบียนที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการถอนชื่อผู้นั้นออกจากประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า รายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งบันทึกไว้ในทะเบียนนั้น ต้องรอจนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดหรือไม่ หรือการบันทึกรายชื่อดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่เริ่มการฟ้องคดีในศาลชั้นต้น

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ รายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งบันทึกไว้ในทะเบียนนั้น ต้องรอจนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ การถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งจึงไม่จำเป็นต้องรอจนศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด สามารถบันทึกรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งลงในทะเบียนได้ตั้งแต่ในชั้นการพิจารณาของศาลชั้นต้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า ใครเป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๒ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบันทึกรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งลงในทะเบียนที่จัดทำไว้ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำพิพากษาของศาลปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งเป็น ดังนี้ “ในกรณีที่**มีบทพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิ**ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด**บุคคลหนึ่งและคดีพิพาทขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้น**แม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม **เมื่อ**ให้สำนักงานจัดทำทะเบียนผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและบันทึกการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นไว้ และในกรณีที่ได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้สำนักงานแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล” และเพิ่มความในวรรคสาม ดังนี้ “**ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลใดด้วยโดยอนุโลม**”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า

ร่างมาตรา ๓๗ เป็นเรื่องการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใด ไม่ใช่เรื่องการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น การที่บุคคลใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งก็จะไม่ถูกตัดสิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งด้วย ประกอบกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นอาจเป็นผลจากการพิจารณาวินิจฉัยของศาลอื่นนอกเหนือจากศาลยุติธรรมก็เป็นได้ ดังนั้น จึงควรมีการจัดทำทะเบียนการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นการเฉพาะ ไม่ควรนำมารวมกับเรื่องการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง จึงเห็นว่าไม่ควรบัญญัติเพิ่มความเป็นวรรคสาม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ มีทนายฟ้องคดีเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลหนึ่ง แม้คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม เพื่อให้สำนักงานจัดทำทะเบียนผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและบันทึกการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้นไว้ และในกรณีที่ได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้สำนักงานแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งถอนชื่อผู้ซึ่งศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยการขีดชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ด้วยว่าถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาล

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งคำพิพากษาดังกล่าวต่อสำนักงาน เพื่อดำเนินการแก้ไขทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้สอดคล้องกัน”

มาตรา ๓๘

“มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

กรณีดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริงโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกต ดังนี้

๑. การพิสูจน์เรื่องการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านว่าผู้กระทำมีเจตนาทำเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ อาจจะพิสูจน์ได้ยากเนื่องจากไม่อาจทราบได้ว่าผู้กระทำมีเป้าหมายในการเลือกบุคคลใดและเป็นบุคคลเดียวกันทั้งหมดหรือไม่

๒. ควรเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำความผิดในฐานะเป็นผู้ดำเนินการได้ด้วยเนื่องจากหากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนายทะเบียนไม่ดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านให้แล้ว ประชาชนทั่วไปย่อมไม่สามารถดำเนินการได้เอง

๓. กรณีบทสันนิษฐานว่าในการย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกันกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านนั้น ซึ่งเดิมบทสันนิษฐานดังกล่าวได้บัญญัติกรณีของการย้ายบุคคลไว้ตั้งแต่สิบคนขึ้นไป มีเหตุผลแห่งความจำเป็นในการแก้ไขลดจำนวนบุคคลดังกล่าวเพียงใด

๔. ควรมีความชัดเจนว่าไม่ได้มีผลบังคับใช้ไปถึงกรณีของการย้ายทะเบียนบ้านเข้าไปในสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การแก้ไขโดยลดจำนวนการย้ายบุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไป เป็นการย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เนื่องจากได้มีการบัญญัติเจตนาพิเศษไว้แล้วว่า เป็นไปเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้ง ดังนั้น หากผู้กระทำมีเจตนาพิเศษดังกล่าวแม้ย้ายบุคคลเพียงคนเดียวก็ควรต้องมีความผิด

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต มีนโยบายให้นักศึกษาที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนจนจบหลักสูตรสามถึงสี่ปี ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยมีเจตนาต้องการให้นักศึกษาสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติบางคนสอบถามว่า การกำหนดให้ทหารเกณฑ์ต้องย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาในค่ายทหารจะมีความผิดหรือไม่ ซึ่งได้ชี้แจงไปว่าถ้าเป็นเรื่องของทางราชการก็ไม่ใช่ความผิด

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสามของร่างมาตรานี้ ดังนี้ “ความในวรรคสอง (๑) มิให้ใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดดังกล่าว แล้วแต่กรณี”

นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความว่า “สถานประกอบการ” ในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ หมายความว่าภาคเอกชน การกำหนดยกเว้นให้ภาคเอกชนดังกล่าวจะมีความเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “สถานประกอบการ” ในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ ผู้ที่จะย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านของสถานประกอบการจะต้องเป็นพนักงาน ลูกจ้าง ของสถานประกอบการนั้นเท่านั้น

พันตำรวจตรี ธีรวัฒน์ เสงี่ยมศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๔ กล่าวว่า เคยมีกรณีร้องเรียนว่า นายกเทศมนตรี หรือเจ้าของกิจการ มีการย้ายพนักงาน ลูกจ้าง เข้ามาในทะเบียนบ้านของหน่วยราชการ หรือสถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการลงคะแนนเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ความในวรรคสอง (๑) มิให้ใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดดังกล่าว แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด” โดยให้คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านของหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดดังกล่าว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๓๘ เป็นต้นนี้

“มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตน เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

กรณีดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ

(๑) การย้ายบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปซึ่งไม่มีชื่อสกุลเดียวกับเจ้าบ้านเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นภายในสองปีนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้าน

(๒) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยบุคคลนั้นมีได้อยู่อาศัยจริงโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๓) การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าบ้าน”

ความในวรรคสอง (๑) มิให้ใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ที่ย้ายเจ้าหน้าที่ นักศึกษา หรือพนักงานของตน หรือบุคคลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เข้ามาในทะเบียนบ้านของหน่วยงานของรัฐ สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ หรือสถานที่อื่นใดดังกล่าว แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

หมวด ๔ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

“หมวด ๔

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๔ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๑ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

“ส่วนที่ ๑

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๑ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๐

“มาตรา ๔๐ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) ตัดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

- (๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๙) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน
- (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง
- (๑๔) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง
- (๑๕) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (๑๖) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี
- (๑๗) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ
- (๑๘) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๑๙) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒๐) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย
- (๒๑) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณา

ศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....
 สถานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรเพิ่มลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
 มาตรา ๒๓๕ วรรคสาม เป็นลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย ในกรณีเคยพ้นจากตำแหน่ง
 เพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็น
 ผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจ
 ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๙๘ (๑๘) ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ได้บัญญัติไว้ใน (๒๑) ของร่างมาตรานี้แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๐ โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๒ การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

“ส่วนที่ ๒

การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๒ การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยไม่มีการ
 แก้ไข

มาตรา ๔๓/๑

“มาตรา ๔๓/๑ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๔๓ (๓) ไว้จนกว่า
 จะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง และให้ดำเนินการแต่ละกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้สมัครรายใดได้คะแนนมากกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งในเขต
 เลือกตั้งนั้น ให้สำนักงานคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็น
 สมาชิก เว้นแต่ผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้ง
 มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครนอกจากกรณีตาม (๑)ให้นำส่งเข้ากองทุน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๓/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๕

“มาตรา ๔๕ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครเลือกตั้งได้
 ตามมาตรา ๔๓ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น ในเขตเลือกตั้ง
 ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมโดยอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัคร
 รับเลือกตั้งในท้องที่อื่นได้

ให้นำความในมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการจัดการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๕ ด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ซึ่งแจ้งว่า คณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ความแตกต่างระหว่างคำว่า “เหตุจำเป็น” และคำว่า “เหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้” มีน้ำหนักของเหตุแตกต่างกันอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “เหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้” มีน้ำหนักของเหตุมากกว่าคำว่า “เหตุจำเป็น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๐/๑

“มาตรา ๕๐/๑ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งและผู้สมัครผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าผู้สมัครผู้ใดมีเหตุดังกล่าว ให้มีคำสั่งยกเลิกการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นและสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีนี้มีให้นำคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖

กรณีตามวรรคหนึ่งหากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครนั้นได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งและผู้สมัครผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าผู้สมัครผู้ใดผู้นั้นมีเหตุดังกล่าว ให้มีคำสั่งยกเลิกการเลือกตั้งใน พื้นที่เขตเลือกตั้ง นั้นและสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีนี้มีให้นำคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สอบถามว่าตามความในวรรคหนึ่งหากคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่สามารถใช้ผู้สมัครรับเลือกตั้งชุดเดิมหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ซึ่งแจ้งว่าหากมีการสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่จะใช้ผู้สมัครรับเลือกตั้งชุดเดิม เนื่องจากยังไม่มีผลการประกาศผลการเลือกตั้ง

พันตำรวจตรี ญัฐวัฒน์ เสงี่ยมศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัย ๔ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๕๐/๑ ยังขาดกรณีการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง ได้สมัครรับเลือกตั้ง กำหนด บทลงโทษไว้อย่างไร

นายอรรถสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๕๐ บัญญัติว่า “ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นผู้มีลักษณะ ต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง ได้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดสิบปี”

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสาม ดังนี้ “ในกรณีที่ผู้สมัครตามวรรคหนึ่งหรือ วรรคสองรู้อยู่แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ให้คณะกรรมการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราว และดำเนินการต่อไปตามมาตรา ...”

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความว่า “รู้แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมี ลักษณะต้องห้าม” หมายความว่าอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ยกตัวอย่างเช่น บุคคลใดอยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีด้วยฐานความผิด ร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งตนรู้แล้วว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้งแต่ยังมาสมัคร รับเลือกตั้ง เป็นต้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๐/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐/๑ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม มิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งและผู้สมัครผู้นั้นได้คะแนนอยู่ในลำดับที่จะได้รับการเลือกตั้ง ให้เสนอเรื่องต่อ คณะกรรมการเพื่อวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าผู้สมัครผู้ใดนั้นมีเหตุดังกล่าว ให้มีคำสั่งยกเลิก การเลือกตั้งในหน่วยเขตเลือกตั้งนั้นและสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ ในกรณีนี้มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครแต่ ละคนได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖

กรณีตามวรรคหนึ่งหากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ ได้รับการเลือกตั้ง มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครนั้นได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖

ในกรณีที่ผู้สมัครตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รู้แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ให้คณะกรรมการสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราว และดำเนินการต่อไปตามมาตรา ...”

มาตรา ๕๑

“มาตรา ๕๑ กรณีที่พบเหตุตามมาตรา ๕๐/๑ ภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ บุคคลดังกล่าว ถ้าศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้ได้รับการเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง

กรณีที่เกิดเหตุตามมาตรา ๕๐/๑ วรรคสอง ภายหลังจากผลการเลือกตั้ง หากผู้สมัครที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามได้คะแนนไม่อยู่ในลำดับที่ได้รับการเลือกตั้ง มิให้นำคะแนนที่ผู้สมัครนั้นได้รับไปใช้ในการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากผู้สมัครผู้นั้นรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้วปกปิดหรือไม่แจ้งข้อความจริงนั้น ให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่หากผู้สมัครผู้นั้นไม่รู้ถึงเหตุดังกล่าว ให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า คณะกรรมการพิจารณาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า ควรนำร่างมาตราที่นำมาบัญญัติแยกเป็นสองมาตรา โดยแยกเป็นกรณีที่เกิดเหตุหลังวันเลือกตั้งแต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งนำมาบัญญัติเป็นมาตราหนึ่ง และในกรณีที่เกิดเหตุภายหลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้งนำมาบัญญัติเป็นอีกมาตราหนึ่ง ซึ่งทั้งสองกรณี ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนสมควรได้รับเลือกตั้งต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว และมีให้นำคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งรายนั้นมาคำนวณให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นด้วย โดยให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามต้องชดเชยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งใหม่ด้วย พร้อมทั้งให้เพิ่มบทบัญญัติในกรณีที่เกิดเหตุตามความในมาตรานี้ภายหลังจากประกาศผลการเลือกตั้งนั้น ให้มีการประกาศผลการเลือกตั้งในครั้งนั้นเป็นโมฆะเสียก่อน จึงจะสามารถให้มีการประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการได้ดำเนินการแยกบทบัญญัติเป็นร่างมาตรา ๕๐ และร่างมาตรา ๕๐/๑ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๓

“มาตรา ๕๓ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้ พรรคละหนึ่งบัญชี มีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบลายชื่อ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการสรรหาผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๒) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๓) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข

(๔) รายชื่อในบัญชีผู้สมัครของพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่น และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๕๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญในประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อนั้น

มาตรา ๕๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคสอง ต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย โดยต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่างๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง” ดังนั้น ร่างมาตรา ๕๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ควรบัญญัติให้สอดคล้องกับมาตรา ๕๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงก้าวเข้าสู่เวทีทางการเมืองได้มากขึ้น เนื่องจากพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อต้องมีสัดส่วนของผู้หญิงลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทุกพรรคการเมือง

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสองของร่างมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้ “การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย โดยต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๓ พรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้มีสิทธิส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้ พรรคละหนึ่งบัญชี มีจำนวนไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบบรายชื่อ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการสรรหาผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๒) พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๓) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด โดยจัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข

(๔) รายชื่อในบัญชีผู้สมัครของพรรคการเมืองต้องไม่ซ้ำกับพรรคการเมืองอื่น และไม่ซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

การจัดทำบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งต้องให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย โดยต้องคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง”

มาตรา ๕๔/๑

“มาตรา ๕๔/๑ ให้สำนักงานเก็บรักษาเงินค่าธรรมเนียมการสมัครตามมาตรา ๕๔ (๓) ไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือกตั้ง และให้ดำเนินการแต่ละกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน โดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๒๖ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครนอกจากกรณีตาม (๑) ให้นำส่งเข้ากองทุน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดร่างมาตรา ๕๔/๑ จึงต้องแยกบัญญัติไว้ต่างหากจากร่างมาตรา ๕๓/๑

นายอรรถสิทธิ์ กันมล อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๔๓/๑ จะเป็นกรณีที่บังคับใช้กับการคืนเงินค่าธรรมเนียมนการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ส่วนร่างมาตรา ๕๔/๑ จะเป็นกรณีที่บังคับใช้กับการคืนเงินค่าธรรมเนียมนการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งมีอัตราการคืนเงินค่าธรรมเนียมนการสมัครไม่เท่ากัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๔/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗๐

“มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น ใ้ทั้งก่อนการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือการชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม แก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

ความใน (๓) มิให้ใช้บังคับกับผู้สมัครที่ใช้ความรู้ความสามารถทางศิลปะของตนหาเสียงให้แก่ตนเองโดยไม่ใช้อุปกรณ์ในการแสดงมหรสพ

ความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้

การชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิให้ถือว่าเป็นการใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗๐ คณะอนุกรรมการได้เพิ่มความเป็นวรรคสามเพื่อให้เกิดความชัดเจนและไม่เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๗๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘๐

“มาตรา ๘๐ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำได้โดยวิธีการลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้ง

คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นก็ได้ หากการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีนั้นสามารถป้องกันการทุจริตในการเลือกตั้งไม่น้อยกว่าและสะดวกกว่าการออกเสียงลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้งและมีค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่า และวิธีการนั้นเป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงลงคะแนนตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คณะกรรมการกำหนดให้มีการออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีอื่นที่มีใช้การลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้ง มิให้นำความในมาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๘๐ คณะอนุกรรมการได้เพิ่มความเป็นวรรคสี่ โดยมีให้นำความในมาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ มาใช้บังคับกับการลงคะแนนโดยวิธีอื่นนอกจากการลงคะแนนด้วยบัตรเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๘๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑๒

“มาตรา ๑๑๒ ในการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรเมื่อได้ดำเนินการลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้วให้เก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งไว้ในที่ปลอดภัยและให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงหลังปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้สำหรับประเทศไทย และให้ส่งผลคะแนนไปยังแต่ละเขตเลือกตั้ง และส่งบัตรเลือกตั้งที่นับแล้วไปยังสำนักงาน ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๑๒ เป็นหลักการใหม่ที่กำหนดให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งในต่างประเทศภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงหลังปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้สำหรับประเทศไทย แล้วส่งผลคะแนนไปยังแต่ละเขตเลือกตั้ง และส่งบัตรเลือกตั้งที่นับแล้วไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ผ่านมาเมื่อผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรลงคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว จะใช้วิธีการส่งบัตรเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรกลับมานับคะแนนเลือกตั้งในประเทศไทย ซึ่งไม่เคยเกิดปัญหาในทางปฏิบัติแต่อย่างใด ดังนั้น ร่างมาตรา ๑๑๒ ควรบัญญัติในลักษณะที่เป็นทางเลือกให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งว่าจะใช้วิธีการนับคะแนนในต่างประเทศ หรือจะให้ส่งบัตรเลือกตั้งมานับคะแนนในประเทศไทยก็ได้ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถเลือกใช้วิธีการนับคะแนนให้สอดคล้องกับความพร้อมในการปฏิบัติงาน

นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๒ นี้ อาจเป็นการสร้างภาระให้แก่เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่เป็นอย่างมาก เนื่องจาก ร่างมาตรา ๑๑๒ เป็นการบัญญัติให้มีการนับคะแนน ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่ยังมีหน้าที่ต้องส่งบัตรเลือกตั้งที่นับคะแนนแล้วกลับมายังประเทศไทยอีก ดังนั้น หากการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรและการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในรูปแบบเดิมไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ วิธีการนับคะแนนของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรก็ควรใช้วิธีการนับคะแนนในรูปแบบเดิม คือ ให้สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่ แล้วแต่กรณี ส่งบัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนแล้วกลับมานับคะแนนในประเทศไทยน่าจะเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสม

นายสมเกียรติ ริวเหลือง ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรแล้วส่งผลคะแนนไปยังประเทศไทย เนื่องจากที่ผ่านมาเคยเกิดปัญหาในการส่งบัตรเลือกตั้งล่าช้า ทั้งนี้ หลักการใหม่ตามร่างมาตรา ๑๑๒ นี้ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการหารือกับกระทรวงการต่างประเทศแล้ว โดยกระทรวงการต่างประเทศไม่ได้มีข้อคัดค้านหลักการตามร่างมาตรานี้แต่อย่างใด

นายสุพจน์ ไช้มุกต์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ตั้งข้อสังเกตว่า หากบัญญัติให้สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่ ต้องนับคะแนนเลือกตั้งภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้สำหรับประเทศไทยนั้น อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากแต่ละประเทศมีสภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน ซึ่งประเทศที่มีพื้นที่ทุรกันดารจะไม่สามารถดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งได้ทันภายในกำหนดเวลายี่สิบสี่ชั่วโมงข้างต้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สอบถามว่า ขั้นตอนการนับคะแนนเลือกตั้งในต่างประเทศตามร่างมาตรา ๑๑๒ มีวิธีการนับคะแนนเลือกตั้งอย่างไร

นายสมเกียรติ ริวเหลือง ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในการนับคะแนนเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรในแต่ละประเทศนั้น สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่ ที่ดำเนินการนับคะแนน จะต้องแยกจำนวนบัตรเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรโดยแบ่งการนับคะแนนไปตามเขตเลือกตั้ง และจะดำเนินการนับคะแนนไปที่เขตเลือกตั้ง

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เหตุที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอหลักการให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งในต่างประเทศ อาจมีเหตุผลว่า เมื่อสถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่ เป็นผู้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ดำเนินการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร ดังนั้น การนับคะแนนเลือกตั้งก็ควรให้ผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งเป็นผู้นับคะแนนเลือกตั้งเสียเอง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ที่ผ่านมาเมื่อการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรเสร็จสิ้นแล้ว สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่ ได้มีการแยกบัตรเลือกตั้งตามเขตเลือกตั้งหรือไม่

นายสมเกียรติ ริวเหลือง ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เมื่อการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรเสร็จสิ้นแล้ว สถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่ จะรวบรวมบัตรเลือกตั้งทั้งหมดมารวมกัน โดยไม่มีการแยกว่าเป็นบัตรเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใด เมื่อส่งมาถึงประเทศไทยแล้วเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไปรับบัตรเลือกตั้ง แล้วนำมาคัดแยกตามเขตเลือกตั้ง จากนั้นจึงส่งบัตรเลือกตั้งไปยังแต่ละเขตเลือกตั้งเพื่อดำเนินการนับคะแนนที่เขตเลือกตั้งนั้นๆ ต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า การใช้วิธีการนับคะแนนเลือกตั้งตามรูปแบบเดิม โดยให้ส่งบัตรเลือกตั้งกลับมานับคะแนนในประเทศไทยเป็นวิธีการที่ดี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตไทย หรือสถานกงสุลใหญ่อาจขาดความรู้ความเข้าใจในการนับคะแนนเลือกตั้ง ประกอบกับวิธีการนับคะแนนเลือกตั้งรูปแบบเดิมไม่เคยมีปัญหาเรื่องการทุจริตในการเลือกตั้ง จึงควรบัญญัติร่างมาตรา ๑๑๒ ให้เป็นไป

ตามหลักการเดิมที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเคยปฏิบัติและให้บัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการนับคะแนนเลือกตั้งในต่างประเทศได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมจากกระทรวงการต่างประเทศ และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งปรับปรุงร่างมาตรา ๑๑๒ เสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๑๒

มาตรา ๑๒๖

“มาตรา ๑๒๖ ในการดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อจะได้รับ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตแล้ว ให้คำนวณตามวิธีดังต่อไปนี้

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขต โดยปัดเศษหลังทศนิยมสี่ตำแหน่งทิ้ง และต้องจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคจะพึงมีให้ครบหาร้อยคน และในการจัดสรรให้จัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนหาร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหาร้อยคน ทั้งนี้ ให้ถือว่าจำนวนที่แต่ละพรรคได้รับตามการคำนวณดังกล่าวเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีเบื้องต้น และเมื่อนำไปรวมกับผลการคำนวณตาม (๔) แล้ว จึงให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองจะพึงมี

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมดที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออีก และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีเบื้องต้นตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีตาม (๒)

(๕) เมื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามจำนวนครบทุกพรรคแล้ว แต่ยังมีจำนวนรวมกันทุกพรรคไม่ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๖) กรณีเศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละ

พรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคอื่น ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๖) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยผลบวกของหนึ่งร้อยห้าสิบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้นำ (๕) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม

(๘) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้ผู้สมัครตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๘) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายเชษฐา โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เสนอให้ตัดความในตอนที่ ๒ ของร่างมาตรา ๑๒๖ (๗) ความว่า “และให้นำ (๕) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม” ออก เนื่องจากวิธีการคิดคำนวณตาม (๗) ไม่สามารถนำวิธีการคิดคำนวณตาม (๕) มาใช้บังคับได้ กล่าวคือ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่จะต้องถูกปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงมาหนึ่งคนตาม (๗) นั้น คือ พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์ในการคำนวณคะแนนแล้วมีเศษของจุดทศนิยมน้อยที่สุด โดยจะถูกปรับลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงมาหนึ่งคน แต่ในทางกลับกันการคิดคำนวณตามความใน (๕) ของร่างมาตรา ๑๒๖ นั้น จะเป็นกรณีการปิดเศษทศนิยมขึ้นสำหรับพรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์ในการคำนวณแล้วเหลือเศษทศนิยมสูงสุด โดยให้ได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ดังนั้น ความใน (๗) ของร่างมาตรา ๑๒๖ จึงไม่สามารถนำวิธีการคำนวณตาม (๕) มาใช้บังคับได้ เนื่องจากเป็นวิธีการคิดคำนวณคนละแบบกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๗) ของร่างมาตรา ๑๒๖ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๑) ถึง (๖) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยผลบวกของหนึ่งร้อยห้าสิบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้นำ (๕) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลมให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณน้อยที่สุด

ลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อลงหนึ่งคนตามลำดับจนเหลือจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน” และเสนอแก้ไขความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๒๖ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนนที่มีผู้ออกเสียงลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย”

อย่างไรก็ตาม เพื่อความละเอียดรอบคอบ ควรรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๒๖ โดยมอบหมายให้นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ปรับปรุงร่างมาตรา ๑๒๖ เสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๒๖

มาตรา ๑๒๗

“มาตรา ๑๒๗ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว การคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาอัตราร้อยละเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อโดยตัดทศนิยมทิ้ง ได้เท่าไรให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วไปลบออกจากจำนวนดังกล่าว ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะต้องจัดสรรให้พรรคการเมือง

เมื่อได้ผลลัพธ์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๖ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แก่ละพรรคการเมือง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๒๖ (๗) จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ ให้เปลี่ยนเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรตามวรรคหนึ่ง

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามวิธีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้น ทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่ตามมาตรานี้ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ให้ถือว่าผู้นั้นยังคงเป็นผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอให้รอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๒๗ โดยมอบหมายให้นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ปรับปรุงร่างมาตรา ๑๒๗ เสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๑๒๗

ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับกรณีและผู้สมัครถูกระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๓๐ ด้วยโดยอนุโลม”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมวิธีการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์